

Bíviess: els rèptils fatídics

JORDI DOMINGO CALABUIG

Les bíviess, un dels rèptils més increïbles de la nostra fauna, han estat sens dubte un dels éssers més esgarrifadors i temibles a les nostres terres. L'animallet en qüestió és una espècie de fardatxet de cos brillant i pell fina que viu discretament sota la fullaraca i les pedres. El seu nom llatí és *Chalcides chalcides* i pel que fa al seu comportament, l'únic que fa és reptar silenciosament amb les seues potetes diminutes i alimentar-se de cucs, insectes i altres bestioles del camp. En definitiva, un animaló que només pels seus costums hauria de tindre una vida tranquil·la, relaxada o almenys distanciada de la presència humana. Malgrat tot, les llegendes més perverses han caigut des de temps immemorials sobre elles i han assolit la nefasta i equívoca categoria de "bèstia perillosa".

Aristòtil, el filòsof grec, ja en parla al seu llibre *Investigació sobre els animals* advertint que "una mossegada mortal o que fa sofrir molt és la produïda per un animal que alguns anomenen chalcís (...). Es pareix als fardatxos menuts i té la color de les serps cegues". Algunes anècdotes com esta han quedat molt arrelades a tot el País Valencià. Es diu que quan la bívia s'acosta als homes, raspa la pell amb la seua llengua i injecta el seu verí fatal. De fet, moltes morts inexplicables han estat relacionades amb el mos del *chalcís*. També Claudio Eliano, un altre gran naturalista romà, les descriu en la seua obra *Història Natural* i diu que "la seua pell embolicada en un bastó fa fugir a les serps i a la resta dels animals que maten". D'aquest costum, afortunadament, no hi ha cap vestigi al nostre territori. En qualse-

vol cas, bé per la seua mossegada o per tal d'evitar la dels altres animals, la bívia ha estat sistemàticament eliminada del nostre entorn.

La veritat és que aquesta sargantanyeta d'ulls tímids i diminuts és totalment inofensiva. Les seues mandíbules són cartilaginoses i tan petites que la pressió que fan és mínima i sobretot per a una pell tan dura com la d'un home. Fins i tot, alguns biòlegs que estudien les bíviess comenten que són molt rares les ocasions en les quals intenten defensar-se quan són capturades. Però per als més incrèduls i desconfiats, ací teniu la prova definitiva: les bíviess no tenen glàndules verinoses com els escurçons, ni tan sols tenen unes dents amb les quals poder mossegar. Aleshores ¿quin motiu ha provocat aquest pànic entre la població? Jo no ho sé. Potser siga pel seu paregut amb les serps, pels seus moviments sinuosos... o simplement forma part dels enrevessats mites dels pobles de la Mediterrània. Però penseu que aquesta persecució injustificada i sense sentit li fa merèixer un descans a la bívia. Almenys un poc més de confiança per part del poble, que anirà descobrint poc a poc les joies de la natura covarxina.

